

SZERKESZTŐSÉG

hova

a lapba szánt kéziratok
reklamációk
küldendő

Székelyudvarhely,
ev. ref. papi lakás.

Előfizetési pénzek,
Becsek Dániel Fia
könyvnyomdájába inté-
zendők: Sz.-udvarhely
Árpád-utca 3.

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

<p>FŐSZERKESZTŐ: NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár. FELELŐS SZERKESZTŐ: VAJDA FERENCZ, székelyudvarhelyi ref. pap</p>	<p>KIADJA: Az Erdélyi Ref. Egyházkerület »Egyházi Értekezlete«</p>	<p>Megjelenik: minden vasárnap egy iven. ELŐFIZETÉSI ÁR: Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor. Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill</p>
--	--	---

Czifra nyomoruság.

II.

A nemesen gondolkozó ember lelke elszomorodik, ha látja azt a retentő rombolást, pusztítást, mit a mai divatos betegség: a czifra nyomoruság véghez visz. A testnek és a léleknek egyaránt betegsége a czifra nyomoruság. Gyökér szálai a lélek mélyére nyulnak le. Aztán, ha ott megerősödtek, azt hatalmukba kerítették: kihatnak a testre, s végre megölik az egész emberi szervezetet. Az egyes emberek elbukása vesztesége nemcsak a családnak, a szegény árva gyermekeknek, hanem a társadalomnak és így a magyar nemzetnek is. Mert egészséges, józang gondolkozású egyének teremtik meg a munkás családot. A munkás családok vetik meg alapját a nemzet nagyságának.

Könnyű állítani tehát, hogy miért pusztul el egy nemzet. Legtöbbször nem idegen hatalom semmisíti meg, hanem ön maga ássa meg sírját munkátlansága, fényűzése, erkölcsi kicsapongása, vallástalansága által. Ezek a bűnök rettenetesebb ellenségek a legrettenetesebb ellenségnél. A tudomány által nagy tökéletességre emelt puskák és ágyuk nem pusztítanak úgy, mint a különféle bűnök. Azok a testet ölik meg és csak azt viszik sírba, a ki a csatában részt vett. Az otthon maradtak még mindig alkothatnak nagy és erős nemzetet. De, a bűn a lelket az erkölcsi fejlődésnek és nemzeti nagyságnak alapját öli meg. Ez itt benn az országban, a legnagyobb nyugodalom és békesség napjaiban szedi áldozatát.

A magyar nemzet, daczára, hogy ezer esztendő, még nagyon fiatal nemzet. A nagy világban a művelt népek előtt csak most kezd fel-

tünni hirünk, nevünk. Jaj, lenne nekünk, ha most a tavaszi fejlődés reményteljes állapotában valami dér, fagy leforázná reményeink szép virágait. Ha egyszerűen csak arra ébrednénk fel, hogy meg van ásva a magyar nemzet fejlődésének, nagyságának sírja. Előző cikkünkben rámutattunk arra elég kézzel foghatóan, hogy a nemzetet sorvasztó betegség már a magyar társadalomban is lábra kapott. Egymásra szedi áldozatait és temeti bele a szegénységnek, az eladósodásnak, a nyomornak gyászos sírjaiba. Csak a vak nem látja ezeket a szomorú állapotokat. Segíteni kell ezen.

De, hogyan az a kérdés? Az orvostudorok, ha valami veszedelmes, ragályos betegség felüti a fejét, azon igyekeznek, hogy megtalálják a gyógyító szérumot, melylyel a beteget beoltva, megöli a romboló bacillusokat és az egyén meggyógyul. A czifra nyomoruság ellen is meg kell találnunk a gyógyító szérumot. Nehéz dolog igaz, de nem lehetetlen.

Nézzük csak. Mindenek előtt be kell ismerni azt, hogy baj van, mert addig a gyógyítás el nem kezdődhetik. Ismerje be a magyar társadalom is, hogy a fényűzés nyakába borította a czifra nyomoruságot. Ismerje be, hogy többet költ, mint a mennyit be vesz. Ismerje be, hogy neki fontos kötelességie vannak önmagával, gyermekeivel, a társadalommal, az anyaszentegyházzal szemben és csak, ha ezeket teljesíti: vetheti meg a nemzet fenmaradásának alapját. Ha ezeket be ismerte, fogjon a munkához, a gyógyítás, nagy munkájához. Papok, tanítók és más lelkes emberek hangoztassák szüntelen az egyszerűség, mértékletesség, vallásosság jelszavait. Intsük a tévelygőket; kerüljük a léhák társaságát; ne járjunk a bűnösök utján és ne ülünk a csufolódók székibe. Csak egy néhány embernek kell összeállani min-

den községben, minden városban, a kik szigoruan elhatározzák, hogy az italtan mértéket tartanak, meg nem részegednek; a fényűzésnek nem hódolnak, csupán tisztességes öltözetet szereznek: és meglássuk, hogy a jó példának lesznek követői. A szülők adjanak jó példát gyermekeiknek. Az iskola neveljen ilyen irányban. A templom vezessen ilyen cél felé. Egyesületek haladjanak ezen a nyomon. Az eredmény, ha lassan is, bizonyára meg lesz.

Ezt az utat pedig egyedül a vallásos élet nyitja meg, és ez uton csak is a Krisztus evangéliuma vezet célhoz. A legfőbb gyógyító sérümet tehát a czifra nyomorúság ellen, keressük a Jézus Krisztusban.

A hittan köréből.

II.

A legfőbb jó te vagy Istenem! mert tőled származnak mind azon javak, mely ez életben szerencsém és boldogságomat eszközlik, a jobb életben pedig üdvösségemet. Megnyitod a te kezeit és betöltöd áldásaiddal a világot, te táplálod az árva növényt, te terited meg a milliányi emberek asztalát, te parancsolsz a földnek és megtermi alkalmas időben mind azt, a mi élő teremtményeidnek eledelül szolgál, teljes a föld a te adományaiddal. Teid azon belső, szellemi javak is, melyek magamat és társaimat boldogítják, mert az erőt és tehetségeket s ezeknek mértékét

te osztogattad ki, szabad és bölcs tetszésed szerint; teid az eszközök melyek segédelmével e javak birtokába jutottam; tied még a kedv, a szorgalom, a törekvés is, melyek ösztönöztek, hogy a fenlevőket keressem, mert a te lelked vezérlette lelkemet. Tied kiváltképen lelkem üdvössége, mert azt nem saját érdemem által nyerhetem el, hanem te vonasz magadhoz engemet s ingyen kegyelmedből jutalmazod hitemet és ragaszkodó bizodalomat. Ha tehát mindent akorok birni, a mi után földön és mennyben leghőbb vágyaim epednek, akkor is téged óhajtlak birni, Istenem, mert minden jó adomány és tökéletes ajándék tőled száll alá világosság Atyja, kinél nincsen változás, sem változás árnyéka (Jak. 1. 17.) Kicsoda nekem mennyekben nagyobb, náladnál egyebben nem gyönyörködöm, szívem kösziklája és az én örökségem te vagy oh Isten mind örökké; benned helyezem reménységemet, hogy hirdethessem minden tetteidet!

A lélek ösztönöz engemet, azt, mit itt imádságba foglalék, közelebről magyarázni. Sok jobban részesülünk az emberek által is, de még ez is Isten adománya, mert az emberek csak azt adják másoknak, mit Istentől vettek. Ezt soha sem szokták annyira elfeledni az emberek, mint midőn külső javakról szólanak. Ez a ház, ez a szántóföld, ez a kert az enyém, az én birtokom, az én szerzeményem. Az irás pedig csak sáfároknak tart minket: A mint minden ember vette az ajándékot, azonképen sáfárkodjatok abból egymásnak, mint az Isten különféle ajándékanak jó sáfárai. Még az is a mit legsajátabb

TÁRCZA.

Hitt és szeretett.

Irta: G. Diószeghi Mór.

Egy kicsiny faluban laktak, a hol ismerős volt a bokor, a virág, a madárdal s a folyó habjainak susogása.

Az öreg Vargáné ugyan nem sokat ügyelt a zöldelő bokorra, a virágot sem szerette, a folyót meg éppen elkerülte, irtózott tőle. Más természete volt a leányának Rózának. Az szabad idejében elbeszélgetett a bokor lombjaival, értette a madarak nyelvét, megtudta mit beszél hozzá a loccsanó hullám.

Az öreg Vargáné keserü lelkü asszony volt. Nem szeretett senkit, s a jót magát éppen nem, de talán még egyetlen leányát sem, mert mindig azt mondotta neki:

— Bár csak te ne volnál!

Róza ilyenkor átkarolta öreg anyja nyakát, összecsókolta ránczos orcáját, panaszos hangon mondogatta neki: Hiszen te senkit sem szeretsz, édes anyám.

— Te se szeress senkit, te se higj senkinek. Én már nem tudok hinni a jó Istennek sem. Nem voltam én roszabb mint mások mégis elvett tőlem mindent. Az apád meg jobb volt, mint

amilyenek egy földi embernek kell lenni. Az mindenkit szeretett, az mindenkinek hitt. Becsületes ember volt. Mit ért vele? Azt hogy koldusok vagyunk. Most azt mondják reá, hogy bolond volt. Igaz is. Becsületes ember volt, jó ember volt — bolond ember volt.

Nem hiszed? Eljött hozzánk az a dőlőfős Csertőy, akkor is nagy ur volt, szolgabíró volt, hintóban kocsikázott a felesége, selyembe járt a leánya. Odaborult — nézzed — arra az asztalra, ott sirt, rimánkodott! »Pajtás, végem van, meg vagyok halva, két ezer, három ezer . . . az árvák pénze volt . . . tömlőcbe jutok, a feleségem szolgáló lesz, a leányom koldul . . . Segíts meg pajtás, így lesz, úgy lesz holtig áldani foglak.« Megsegítette apád — sohasem látta többet. Azt mondta reá a világ: — Bolond ember volt. Igaza van. Jó ember — bolond ember.

Négy lovas hintóval, robogott be hozzánk méltóságos Szigethy ur. A helyét sem találtuk, úgy örültünk a szerencsének. Kedves barátjának szállította apádat, oda sugott a fülébe: tegye meg, barátom, ezt a kis szivességet, hogy czifra papirosnak oda írta alá a nevét a te apád és — elvették érte a nagy tagot a felső határban. A méltóságos Szigethy ur most is hintóban jár, a te apádat meghalva húzták ki a folyóból. Mindent elvettek tőlünk, mert a te apád jó ember volt — bolond ember volt.

Ne szeress te senkit, ne higj te senkinek. Kerüld az embert. Én behunyom szememet, ma-

birtokunknak tartunk, mint bölcseségünk, sőt érnünk is, kiválólag Isten ajándékai. Mert, hogy en bar vagyok s pedig értelemmel, tanulási tehetőséggel s lelkesemettel felruházott ember; hogy épen az vagyok, a ki, ezen időben, ezen viszonyok, ezen nemzet között, ezen szülők gyermeke; hogy mint ilyen javakat szerzettem magamnak, míg mások tán nagyobb szorgalommal s több izadással, a földiekben úgy mint az égiekben szegényebbek maradtak: kinek érdeme az? Azért, sem a ki plántál, valami, sem a ki öntöz; hanem Isten a ki az előmenetelt adja. Mid van pedig, a mit nem vettél volna és hogyha vetted, mit kevélykedel mint ha nem vettél volna? (1 Kor. 3, 6, 4, 7.). — A mi pedig az üdvösséget illeti, melyre különösen illenek Urunk szavai: Boldogok a kiknek szívök tiszta, mert ők Istent meglátják, ha az üdvösség színről színre való látása Istennek (1 Kor. 13, 12.), hogyan élvezhetjük azt, ha Isten elrejté magát előlünk? S követelheted-e ezen üdvösséget Istentől mint az, a ki városról, az árut, melynek teljes árát lefizette? A legjobb embernek érénye sem lehet teljes ára az üdvösségnek, mert senki sincs bűn nélkül. Minél ajtatosabb buzgósággal könyörgünk: Teremts bennem tiszta szívet oh Isten! annál őszintébben valljuk be, hogy szívünk bűnös s nem érdemes arra, hogy Istent meglássa. Világosan és félreérthetetlenül fejezi ezt ki a szentírás, midőn így szól: Kegyelemből tartottak meg hit által és ez nem töletek van, hanem Isten ajándéka az (Efe,

gadra maradsz. Ezt a varrógépet hagyom örökségül, meg ezt a viskót. A gép kenyeret ad ezután is, meg elzárja füledtől a csábító emberi hangot.

Az öreg Vargáné lehunyta szemeit, Róza magára maradt. A gép zakatolt és adott kenyeret, soványat, keveset, de elég volt neki. Mikor szabad ideje volt kiment a temetőbe az édes anyja sírhalmához. Mintha itt is hallaná a keserű hangot: Ne szeress te senkit, ne higj te senkinek, kerülj az embert.

Kerülte Róza, mégis megtalálták. Hiába buvik a bokor alá a kis ibolya, mégis megtalálja a napsugár. A gépzakaton keresztül is utat talált Róza szívéhez egyetlen egy szócska: Szeretek!

»Ne szeress te senkit. Ne higj te senkinek.« Hiába: A szeretet erősebb a sírnál. Majd hallgat is az egy öreg porladó asszony parancsára. A virág kinyílik tavasszal. Elment Róza vezekelni ahoz a sírhalmához:

— Anyám, édes anyám, én szeretek és hiszek. Él az Isten!

Rózát egy derült virágos tavaszi napon megeskette a tiszteletes a falusi fiatal tanítóval. Annak sem volt egyebe a szerelménél, meg a hiténél, Rózával sem kapott egyebet. Elég volt ez nekik. Nem adták volna cserébe széles e világot. A többit megadja az Isten.

2. 7.). Az tehát a megdönthetetlen igazság, hogy minden jó Istentől származik, minden javak melyeket a természetben élvezünk, saját magunkban fellelünk, melyet szerzünk, melyek az életben hozzánk csatlakoznak, melyeket a siron túl reménylünk, az Ő adományai. Ha tehát mindazt birni kívánod, a mi után szived eped, Istent kell birnod, azaz elevenen érzened, hogy Ő a tied és te az övé vagy, hogy ha mindenedet veszítenéd, Istened megmarad s hogy míg őt bírod, gazdag vagy a legsanyarubb szegénységnek közepette is. Ez a szoros közösség közted és Isten között, a vallás, mely e szerint azon lelki kapocs, mely téged Istenedhez, Istenedet hozzád köti. S ezt az Istent a legmagasabbat, kihez az emberi szív felemelkedni képes, feltalálni bizony nem nehéz. A legmagányosabb magányban, hol nincsen emberi sőt semmi élő teremtmény veled, nem mondja-e legbensőbb érzelmed, mely több mint sejtelem, hogy nem vagy magad? Oh te szent és kimondhatatlan szózata lelkemnek, mely Isten jelenlétét hirdeted, vajha soha ne hangoznál bennem a nélkül, hogy annak kebelére boruljak, kiből élünk, vagyunk, mozgunk.

A nap sokkal fényesebb, hogyszem bele nézhessek. Midőn az a harmatsöppön oly igéző szépen letűkrözi magát, ne hidjem-e, hogy az örök-szeretnek sugari még szebben illetik lelkemet s kételkedjék-e lelkem azon erkölcsi nap felől, melybe be nem tekinthetek, s még is hozzá emelkedik, őt keresi, őt hirdeti bennem minden szent sejtelem?

Luther apánk azt szokta mondani családjának, mely nem nézhetett vagyoni tekintetben aggodalom nélkül a jövőbe: Gyerekek! gazdaságot nem hagyok nektek, hanem hagyok nektek gazdag Istent, ha ehhez tartjátok magatokat, nem fogtok szükségét látni.

Minél nagyobb annál vallásosabb az ember, s kiket Isten rendkívüli lelki ajándékokkal ruházott fel, azok legszerényebbek, legkegyesebbek szoktak lenni. Haydn midőn legremekebb zene-művét »a teremtést« legelőször adták, maga is könnyezett és midőn a darab végén hozzátódtak tisztelői s magasztalások közben szorongatták kezeit: »Ne engemet, ne engemet dicsérjetez ugyan, hanem Istent, mert tőle vettem a mit nektek adtam.«

Semmi sem boldogítóbb magunkra, emelőbb másokra nézve, mint midőn mindent Istenre a minden jók kutfejeire visszünk vissza. Midőn Blücher herceget, ki Napoleon tönkre tenni segítette, fényes győzedelmei miatt magasztalták: »Ugyan érdemes is ezekről szólni? A mit ti magasztaltok azt az én vakmerőségem, Gneizenau barátom józansága, de mindenek felett a nagy Isten irgalmassága eszközölte.«

A ki hite és vallása segedelmével egész odáig nem emelkedett, hogy valóban és szíve szerint mondhassa: Isten és én vagyunk a világban, azon kívül semmi, a mitől elválni nem tudnék; az még nem ismeri azon békességet, mely a lelket boldoggá teszi.

Vajha gondolkodva járjuk be a természet nagy és végtelennek látszó három országát, és az egyes emberek, és az emberiség történelmeit, melyek a nagy Istenről és gondviseléséről oly hangosan szólnak, kivált pedig a szentírást, melynek minden lapja új meg új tanubizonyosságot teszen felőle, hogy feltaláljuk, benne gyönyörködünk s azon jószágától, mely mindnyájunkon megújul, minden reggelen, meghatva fogadást tegyünk: En és az én házam, mi az Urnak szolgálunk!

(Folyt. köv.)

Isten! ég királya!

Isten! ég királya!
Szivem hozzád emelem.
Ha veszély, ha a baj
Nó, sötéten feletem.

Te ki a férget is,
Vezeted az ő utján.
Engemet se hagysz el:
Vigyáz, őrző karod rám!

Bármilyen nehéz sorsnak
Nézzek is én elébe . . .
Világító fátylóm:
Oh, te lész a sötétbe!

Benned bízom, hitem
Erős, dicső kövára;
Ki fentartasz mindent
S ügyelsz a nagy világra!

H Szántó István.

Isten ígéje.

Dicsőség a szenvedésben.

(Rómabeliekhez 8. 18.)

»Mert azt mondom bizonyos, hogy a melyeket most szenvedünk nem hasonlítandók a dicsőséghez, mely nekünk megjelentetik.« Pál apostolnak e vigasztaló szava már sok bánatos keresztény szívet emelt fel a szenvedés mélységéből.

Tekintsetek ti is, ti szenvedők és szomorú lelkietek Krisztus keresztjére! Ott van a ti királyotok, a fájdalmak királya. — Igen — szenvedés, bánat, üldözés, elhagyatottság és halál van arra a fára felírva. Jézus szembe nézett mindezzel, megpróbálta az ő hatalmukat, de ezzel szembe megmutatta saját erejét, a melylyel királyi módra győzte le azokat.

A mit most szenvedünk, nem hasonlít a dicsőséghez, a mely nekünk megjelentetik. Ezt az igazságot először is Jézus életében, az ő szenvedésében és győzelmében látjuk megvalósulva.

Azért vagyunk mi is boldogok még a szenvedés órájában is, mert tudjuk, hogy minél kevesebb a földi reménység, annál nagyobb a

hit. — Isten tudja, hogy mi szolgál a mi javunkra. mi emberek ezt nem tudjuk. — Isten előtt folyton kell hódolnunk s az állandó megadásban rejlik a keresztény ember folyton tartó erejének titka.

Ne félj a felhőktől, a vihartól s a dühöngő szélvészektől. Tekints a felhők mögül előbukkanó szivárványra. — Ez annak a jele, hogy a nap még ragyog, ha te nem is láthod annak fény-sugarát. Azt mutatja, hogy messze a felhőkön túl még van napfény és melegség, még ott ragyog a szelid kék ég. — Hinnünk kell azt, hogy a nap legyőzi a felhőket, a melegség a hideget, a csendesség a vihart, a tiszta a piszkost, a világosságot a sötétséget, az öröm a bánatot s az élet a halált. Igen, — a jó diadalmaskodik a gonoszon.

A Noé előtt lebegő szivárvány jelzi azt, hogy a szeretet legyőzte a pusztulást s az irgalom diadalmat aratott a romboló hullámok felett. Isten szeretet, Isten élet, Isten békesség és örökkétartó öröm.

Ez a szivárvány jelentősége. Tanuskodik arról, hogy Isten, a ki a világot teremtette, marad ezután is az emberek megtartója, s hogy az ő ígérete olyan, mint az örökös napfény, a mely folt és elhalványodás nélkül lebeg a felhők — a szenvedések felett is. Nála nincs változás se változásnak árnyéka.

A szenvedést úgy fogom fel, hogy Isten állandó édes atyai gondoskodással neveli és javítja vele az embert. Az élet bubánatja épen úgy, mint az élet öröme, a kis és nagy dolgok, a jelentéktelen és fontos események nevelik és tökéletesítik az embert.

Istennek jó szándéka van, a mikor meghajlítja s megalázza a gőgös emberi szívet. Legyünk türelmesek a szenvedéssel szemben. Legyen a lélek a várakozás közben szabad, hogy nyugodtan léphessen be a gyermeki bizalom csendes légkörébe s hogy azok az isteni ajándékok, a melyeket a szenvedés vihara összetépett, újra viruljanak s gyümölcsöt hozzanak a vihar után jövő szelid napfénynél.

Hinnünk kell tehát azt, hogy Isten minket a szenvedés által most még ismeretlen dicsőségre nevel. Hogyan? Miként? Hol? Ezek a kérdések lépnek előtérbe a gondolat tárgyalásánál. Ha megfontoljuk azt, hogy mily hatalmas lény a tanító-mester, akkor az ő bölcsességébe bizva megelégszünk, a hitnek ama felvilágosításával, hogy minden dolgoknak Ura Istene van a háttérben s hogy ő mindenféle esetek és körülmények által befolyást gyakorol a mi lelkünkre.

Ha pedig eljutottunk a tőkéletes erény útjára, akkor már nem sokat törődünk vele, hogy miféle különös, rejtett ösvényeken s miféle fájdalmas, mély meg alázáson keresztül értük el azt.

Hiszen az élet talánya nem olyan nehéz, — hamar megfejtí azt a halál. Tedd azt, a mi helyes, úgy a hogy tudod s várd meg a dolog végét, — akkor majd elkezdődik a tudás.

Ha már ez az élet, ez a világ oly kedves, fényes és szép a háboru a nyomoruság, a szegénység mellett is, — milyen pompás lesz ama más

világ az örök életben? Vigasztaljon meg tehát minket is Pál apostol szava »a melyeket most szenvedünk nem hasonlítandók a dicsőséghez, mely nekünk megjelentetik.« Nem volna helyes, ha mindig csak a szenvedés félelméről és sohajtásairól beszélnénk s nem fűznök hozzá, hogy a sohajtás nem sokáig tart. Az az édes anya, a ki fájdalommal ad életet gyermekének, vajon feláldozná kisdédét, hogy megmeneküljön a szenvedéstől? Ugy-e nem? Tehát hidd ezt: Eljő a nap, a mikor mindenki, a ki itt a földön igazán küzdött és harcolt az elmúlt nyomorúságot és szenvedést szívesen felcserélné a jelen boldogságával. — Nem, vissza kell tekintenünk az életre, miként az anya az elmúlt fájdalmakra örömmel és hálaadással gondolt vissza.

Egy lelkész a következő levelet írta vigasztalásul egy özvegynek, a ki szeretett férjét vesztette el:

»Azért irok önnek, mert a részvét kifejezése is már vigasztal. Felemlitem e mellett azt is, hogy ön nincs egyedül ezen a világon. Tudom jól, hogy semmi sem pótolhatja az ön veszteségét, de ön még sok szeretetre fog találni itt e földön. Férjének a szeretete nem halt meg önre

nézve, — él az ön számára egy más világban is tovább, — talán még itt e földön is él az ön lelkének kedves emlékei közt. Erősítse csüggedő lelkét ez a hit. Többet nem mondhatok ennél.«

Valóban ez elég is. Ha az a sok szenvedő, a ki naponként küldi sohajtását az ég felé, — Istennél keresne enyhülést s a hit szavában találna vigasztalást, — akkor kevesebb könny folyna itt e földön.

Király Béla.

BUDDHA PAPOK

Neményi Ambrus előadó ügyes beszédben előadásra ajánlotta a javaslatot. Az ellenzéki oldalról az első felszólaló Komjáthy Béla volt, aki a Kossuth-párt nevében beszélt. Birálta a kormány programját és kijelentette, hogy bizalmatlansági okokból az indennitást nem adja meg. A néppárt részéről Simonyi-Semadam Sándor szólt. Meglehető forrongást keltett, amikor a nemzettel szemben a királynak az alkotmányra való befolyását magyarázta. A szélsőbaloldal haragosan fordult a szónok ellen, aki azt hangoztatta, hogy a nemzet nevében is hibáztak a lefolyt küzdelem alatt. A zaj csak úgy csendesedett el, hogy Simonyi-Semadam megmagyarázta, hogy a törökvilágra gondolt. Simonyi-Semadam kérése folytán gr. Tisza miniszterelnök megismertette a Házat a nyári munkaprogramm tervezetével. Eszerint a nyári szünet előtt a költségvetést, a vasutasok fizetés-

rendezését, a katonai alapítványi helyekről szóló javaslatot és a civillista felemelést akarja elintéztetni.

Ezt is? — kiáltotta Gabány Miklós. No, akkor karácsonyig itt maradunk.

Ezután Lovászy Márton bírálta az indennitást majd Rátkay László mondott tüzes beszé-

det a Tisza-kormány ellen. Rátkay László azt is felemlítette, hogy szombaton az elnöktől napirend előtti felszólalásra kért engedélyt, de az elnök nem adta meg. Ebből házszabály-vita keletkezett, melyben résztvett Lengyel Zoltán, az elnökölő Jakabffy Imre, Rátkay László és gr. Tisza István. A vita eredménye annak megállapítása lett, hogy a napirend előtti felszólalás megengedése az elnök jogai közé tartozik, de akitől az engedélyt megtagadják, az a Házhoz is fordulhat a kéréssel. Az indennitás feletti vitát folytatják.

Hazai krónika

— 1904 június 16. —

Országgyűlés. A képviselőházban a múlt héten, miután a megüresedett bizousági tagsági helyeket választás útján betöltötték, megkezdtek az augusztus végéig terjedő indennitás tárgyalását.

Világkrónika.

Japán-orosz háború. Az elmúlt hetet a hadviselő felek ismét csak előkészületekre fordították. Annyi azonban mégis történt, hogy a muszka cár vissza vonta ama parancsát, hogy Kuropat-

kin induljon Port-Artur felmentésére. Az orosz fővezér tehát nemcsak hogy nem megy délre, de feladva Liaojangban levő főhadi szállását, gyorsan vonul észak felé, a hol Mukdent választotta központnak. Pétervárról az a hír érkezik, hogy Kuropatkin azért vonul északra, mert nem kapta meg a várt kíséítő csapatokat. Ama hadtest pedig, mely báró Stakelbery parancsnoksága alatt Port-Artur fölmentésére indult, megütközött a japánokkal. A japánok visszavonulást szinleltek, az oroszok gyorsan vonultak utánuk, mikor egy másik japán sereg hátra támadta az oroszokat, a kik 800 halottat vesztek. Az Oku tábornok vezetése alatt álló japán hadsereg mind közelebb és közelebb jut Port-Arturhoz. Nemsokára nagy összeütközés várható.

A tengeren is volt csata, de ennek a részletei még nem bizonyosak, Makarov halála után Skridlov tengernagyot nevezték ki a tengeri hadak főparancsnokává. De már Skridlov nem tudott Port-Arturba menni, mert az utat elzárták volt a japánok. Hanem elment a másik orosz kikötőbe, Wladivosztozkba és itt szervezte az orosz hajóhadat. Most állítólag Skridlov kijött Wladivosztozkból és Port-Arturba indult, hogy egyesüljön az ott levő orosz flottával. Ezen utjában lett volna összeütközése a japánokkal.

A csári palotában Szentpétervárt közelebről két pokolgépet találtak, a mi nagyon megrendítette a csárt.

Népszámlálás az Egyesült-Államokban. Hivatalos népszámlálás szerint 1903-ban az Egyesült-Államok lakossága, Alaska és a szigetek kivételével 79,900.000 volt. Ez 1900 óta 3,906.000 lélekkel való gyarapodást jelent. New-Yorkban 3,716.900, Chicagóban 1,874.000, St.-Louisban 600,000, Philadelphiában pedig 1,368.000 lelket számláltak.

Egyházi élet

Szilágysomlyói papválasztás. A szilágysomlyói ev. ref. egyház papi állomását a napokban töltötték be választás útján. A szavazatok nagy részét Zsigmond Károly, hosszufalusi körlelkész nyerte el. Ennél szerencsésebb választást alig csinálhatott volna a szilágysomlyói egyház. Zsigmond Károly a hosszufalusi körlelkészség területén maradandó nevet szerzett magának. Lángbuzgóságával, ékesszólásával azon vidéket erős bástyájává változtatta a protestánsismusnak és a magyar nemzetnek. E mellett gondja volt arra is, hogy a romániai határszélen levő, kivándorolt hit-sorsosainkat felkeresse, lelkökben a vallásos érzést és a nemzeti érzületet ápolja. Gyermekeik részére pedig, hogy azok legalább megmenthetők legyenek a magyar állam számára, állami közbenjárással a Tömös völgyében iskolát szervezett. A »Vasárnap«-nak kezdettől fogva a leghívebb barátja. Körlelkészsége területére 80—100 példányban jár a Vasárnap. Így munkálja Zsigmond Károly ezt a mezőt, melyre a jó Isten őt állította. Fontos hivatás vár reá Szilágysomlyón is. Isten

áldása legyen ottani munkáján is, Gratulálunk ugy neki, mint a szilágysomlyói egyháznak.

Az udvarhelymegyei általános ev. ref. egyházi értekezlet 1904. évi június 30-án a hom-szentmártoni egyházközségben tartja évi rendes közgyűlését, a következő tárgysorozat mellett:
 1. Reggel 8 órakor a község végén elnökség és egyházmegye esperesének fogadtatása; visszafel-lel dr. Damokos Andor alispán ért. alelnök. 2. 9 órakor igazgató választmányi gyűlés, a régi iskolában fél 10 órakor Istentisztelet, végzik: Kónya Kálmán udvarhelyi vallástanár imával, Vajda Ferencz udvarhelyi lelkész, alelnök beszéddel. Kar-ének: Vida Mózes agyagfalvi tanító vezetése alatt. 3. Megnyitó, tartja dr. Gyarmathy Dezső világi elnök. 4. Üdvözlő beszéd, tartja Hegyi Péter hely-beli lelkész, felel Péter Károly esperes, védnök. 5. Felolvasás, tartja Fejes Áron tanár, egyh. alelnök. 6. Jelentés az értekezlet egy évi működéséről, előterjeszti Lajos János bögözi lelkész, titkár. 7. Igazgató választmány által előkészített ügyek tárgyalása. 8. A kerületi választmányba két képviselő választása. 9. A jövő évi közgyűlés helyének és idejének meghatározása. 10. Indítványok, melyek a közgyűlést megelőzőleg egy héttel elnökhöz beküldendőek. 11. A hivek üdvöz-lése a templom előtt, tartja Menyhárt András el-nök, vallásos iratok kiosztása.

Szászsebesi magyar templom ügyében szétküldött gyűjtőívünket kérve-kérjük ismételten, mert elszámolni sem birunk. És kérve-kérjük egy derek magyar asszony Hermann Ottóné hazafias, igaz és szép soraival: »A szászsebesi magyar templom ügyét, mint ilyent, csakugyan elsőrangú nemzeti ügynek tekintjük az urammal együtt s ezért az uram és magam nevében itt küldök két husz koronás aranyat. Őszintén óhajtuk, hogy bár minden honpolgár, a ki nemcsak külsőségekben, hanem szíven-lélekben magyar, megérzené a kérdés nagy fontosságát s vallás különbség nélkül elhozná filléreit a szent ügy előmozdítására. Kiváló tisztelettel Hermann Ottóné. Vajha sokan megértenék és meghallgatnák a nagy magyar asszony gyöngysorait, hogy templomunkat, melyet a hazafias építész nemsokára befejez, kifizethes-sük s paplakunkat felépíthessük. A Szászsebesen és vidékén lakó magyarság nevében kéri a nagy magyar társadalmat, Benedek Károly s. k. alvinczi pap, egyházmegyei főjegyző, Szászsebes ad-ministratora.

Kegyesség útja.

A legjobb nevelő.

Az apa és anya épp olyan volt, mint sok más ezer és ezer szülő. Keresztyének voltak kül-sőleg, de nem belül. Gyermeük is ilyen lett. Az anya sohsem beszélt előtte a Megváltóról. Az apa sem. A fiu felnőtt, rossz és engedetlen volt. A szülők nem birtak vele. Ha megverték, a gyer-mek még rosszabb volt. Makacs és engedetlen. Ha kérték szép szóval, hogy ne legyen oly rossz,

a gyermek még makacsabb lett. Azt hitte ilyenkor, hogy szülei félnek tőle és úgy viselkedett, mintha ő lenne az ur a házban és a szülei neki engedelmességgel tartoznak.

A gyermek engedetlensége megkeserítette a szülők napjait. Nem fejhették meg a gyermek rossz viseletét, hisz ők — szerintők — mindig jó példával jártak elő. Szinte örültek, amidőn gyermekök iskolába kezdett járni, így legalább néhány óráig nyugodt volt az anya.

Egy idő óta azonban teljesen nyugodtan élhettek. A gyermek egészen megváltozott. Nyugodt és csendes lett. Engedelmeskedett mindenben szüleinek, akik végtelenül örültek a változásnak, de nem faggatták. Örültek, hogy megjavult.

Igy érkezett el az anya születésnapja. A fiu felöltözve anyjához ment és minden jót kívánva így szólt: »Mama a mai naptól fogva még jobb leszek. A tiszteletes ur mondta, hogy legyünk jók és tiszteljük atyánkat meg anyánkat; Oh ha csak hallanád milyen szégen tud beszélni és mily szépen olvas a bibliából. Ugy szeretném azt hallani mindig. Midőn először beszélt nekünk a tiszteletes ur, nagyon szégyeltem magam, mert nagyon rossz voltam. Ekkor fogadtam, hogy jó leszek. Vettem is egy bibliát a tiszteletes urnál. A pénzt amit adtál, összegyűjtöttem és azon vettem. Olvass ezután nekem ebből fel, míg meg nem tanulok egészen jól olvasni.« Ezt mondta a gyermek örömtől ragyogó arczczal és szép bibliát vett elő a zsebéből.

A szülők szemében könnyesillogott. Egy pillanat-alatt át villant agyukon az a gondolat, hogy a biblia a legjobb nevelő. Forró öleléseikkel és csókjaikkal elhalmozva gyermeküket, megadták a feleletet fiuknak, aki szívükben a keresztyén hit parázsát lánggra lobbantotta.

Raniszávlyevits György.

Mai képünkhöz.

Tibet nemcsak Ázsiának, de még a földtekének is legnagyobb fensikja. Ázsia déli részén fekszik, elő India fölött. Területe meghaladja a két millió négyszög kilométert. Lakói a mongol fajhoz tartoznak, a kik északon még vándor életet élnek, délen földmiveléssel foglalkoznak. Vallásukra nézve a buddha valláshoz tartoznak. A budhisták egyik legfőbb papja éppen Tibet fővárosában Lasszában lakik. Mai képünk egy pár tibeti, *buddha papot* mutat be.

Vegyes hírek.

Szeged ünnepe. A tavaszon mult huszonöt esztendeje, hogy a Tisza egészen elborította volt a szép alföldi magyar várost: Szegedet. És jun. 12-én volt huszonöt éve annak, hogy a kormány kinevezte gróf *Tisza* Lajost Szeged kormánybiztosának, hogy a várost újra építse. Gróf *Tisza*

Lajos fényesen megfelelt a hozzája fűzött várakozásnak. Beteljesült a király szava: Szeged szebb lesz, a mint volt. Az is lett. A hálás szegediek szobrot emeltek *Tisza* Lajos grófnak. A néhai *Fadrusz* János által készített szép szobrot jun. 12-én leplezték le nagy ünnepély keretében. Jelen volt a kormány, élén gróf *Tisza* István miniszterelnökkel; ott volt Szeged uj képviselője br. *Bánffy* Dezső és még igen számos előkelő vendég.

Jókai utolsó évei. Ezen a czimen *Fényes* László ujságíró egy kis könyvet adott ki, a melyben azt írja le, hogy *Jókai* felesége, *Grosz* Bella (egy volt színésznő) milyen rettenetes rosszul bánt a haza nagyköltőjével. Koplaltatta, leszamarazta, leköpdöste. Egyszóval úgy bánt vele, a hogy még az egyszerű falusi ember sem bánik hites társával. Egy másik ujságíró, *Vészi* József (zsidó) »*Jókai* Hiénái« czimen egy más könyvet írt, melyben azt mondja el, hogy a mit *Fényes* írt, abból egy szó sem igaz. Most már melyik az igaz, az a kérdés? A *Jókai* nagy neve megkívánja, hogy ezt az ügyet tisztázzák és ha igaz lesz a vád *Grosz* Bella asszonyssággal szemben: őt foszszak meg a *Jókai* Mórné czímtől. Ha nem lesz igaz, büntessék meg *Fényes* Lászlót, a miért rágalmozott.

A bika viadalok jun. 11-én elkezdődtek Budapesten. Egy óriási nagy épületben folynak le, melyet kizárólag e czélra készítettek. Az első előadáson hatezer embernél több vett részt és még volt üres hely is. Már az első este történt kisebb szerencsétlenség. Egyik viadort a bika feldöfte és gyömöszölni kezdte. Valami nagy nehezen kiszabadították és akkor a fő viador, *Pouly* kezdte ingerelni a bikát. E közben megcsuszott és a bika lábszárát fölhasította. Csak nehezen vándszorgott ki a küzdteről. A következő előadásokon szerencsétlenség nem történt.

Versenyfutás a vonattal. Egy sárosí tót legény nekiindult a világnak, feltette magában, hogy meg sem áll Amerikáig. Ossikó állomáson kiszállott a III-ad osztályu kocsiból s mire vissza akart menni, a vonat indulóban volt s a keményszívű kalauz nem akarta felengedni rája. A tótnak a vonaton volt minden vagyona, egész málhája. Nem sokáig teketóriázott hát, hanem futásnak eredt és *Raszlaviczán* szerencsésen utól is érte a vonatot. A hosszulábu atyafit az utasok harsány éljennel fogadták és derekasan megvendégelték.

Gyujtogató gyermekek. Nagy tűz pusztított a minap a sáros megyei *Laszó* községben. Két gyerek valahonnan szivart kerített s el akarták közösen szívni. A füstölés ment is egy darabig, de valaki arrafelé járt, mitől megijedtek, bedugták az égő szivart egy szénakazalba s elszaladtak. A kazal kigyuladt és az erős szélben a lángok mihamar átsaptak a házakra. Rövid időn belül 6 ház és 10 csür égett le s a lángok közé veszett négy szarvas marha is. Ebből más gyermek tanulja meg, hogy szivart ne fogjon a szájába, mert, ni, mekkora baj lesz belőle!

A sertés vész ellen. *Simay* Gyula monori birtokos jun. 7-én tartotta meg a negyedik kísérletet uj szerével. A beoltott tűz sertés megmaradt

épen, míg a be nem oltott tiz közül elpusztult nyolcz. A szer eladása iránti engedélykérés most van a földmivelési miniszteriumban. Az engedély megadását lázasérdeklődéssel várja az egész ország tenyésztő gazdaközönsége. Simayhoz eddig több mint ötvenezer darab sertésre érkezett be levéllé és sürgönyi megrendelés. A szétküldést azonban addig nem kezdi meg, amíg a miniszter arra az engedélyt meg nem adja.

A pálinka ellen. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete Lukács Emil azon indítványát hogy az aratómunkások pálinka helyett a bor fogyasztására serkentessenek: egyhangulag elfogadta. Egyben elhatározta, hogy fel fogja kérni az összes gazdasági egyesületeket, szervezeteket, uradalmakat és az összes közigazgatási hatóságokat, hogy a munkások között a borfogyasztásra való kedvet és hajlamot keltsék fel, ellenben kiáltványokban hirdessék a pálinka romboló hatását. Vajjon, mit szólnak ehhez a szeszgyárosok és mit szólnak különösen a jó pálinka ivó napszamosok?

Takács Zoltán, az istentagadó. A szegedi csillagbörtön rabjai maguk között Takács Zoltánt tekintik a legokosabb embernek. Annyira imponál a raboknak Takács, hogy a csaló és pénzhamisító volt fiskális tekintélye már kellemetlen volt nemcsak a börtönigazgatóságoknak de a református rabok galambszelid lelkületű lelkészének, Bereczk Sándor ev. ref. lelkésznek is. Takács ugyanis azt mondotta a raboknak, hogy minek imádkoznak, nem az imádság segít az emberen, hanem az akarat és az ész. A vasárnapi istentisztelet alatt feltűnően sugdosott a rabokkal, akiknek az istentisztelettől el akarta vonni a figyelmét. Bereczk Sándor ev. ref. lelkészt ennyi romlottság és elvetemültség megdöbbenetette és hogy a gondozására bízott lelkeket megmentse attól a szerencsétlen hatástól, melyet Takács gyakorolt rájuk, a legszigorubb rendszabályokhoz nyúlt. A legutolsó vasárnapi istentisztelet alkalmával kijelentette Takácsnak, hogy neki nincs többé helye az inaházban a közös istentiszteleten, de ha Istenhez akar szállani, szívesen imádkozik vele külön. Takács erre henczegve forgatta ujjai között a szemüvegét és azt mondta, meglesz ő a nagytiszteletű ur lelki mannája nélkül is. A börtönigazgatóság belátta, hogy a rabokat végképp meg kell kimélni a Takács életbevágó tanácsaitól. Ugy intézkedik tehát, hogy két intelligensebb rabbal zárták össze, akikre nem hathatnak az istentagadó volt fiskális elvetemült tanácsai. Igaz marad a magyar közmondás: kutyából soha sem lesz szalonna.

Megőrült polgármester. Megrendítő esemény történt Karczagon. Dr. Szentesi Tóth Kálmán, Karczag város polgármestere, már hosszabb idő óta nagyfoku idegbajban szenvedett, az utóbbi időben meg az elmezavar tünetei is mutatkoztak rajta. Szombaton hajnalban 3 órakor kiugrott az ágyból, a falon függő revolverét lekapta és azzal a felesége ágyához lépett. — Asszony! Kelj fel! — kiáltott az álmából felriadat asszonyra. Majd a revolvert őrzöngve az asszony fejének szegezve, azt hatszor egymásután elsütötte. Mind a hat golyó talált és a boldogtalan asszony összeron-

csolt fejfel, holtan roskadt össze. A lövések zajára berontottak a házbeliék, akik a polgármestert a felesége holttestére ülve kaczagva találták és egyre kiabálta: — Ez a hősi tett! A megőrült polgármestert hidegvizgyógyintézetbe szállították.

Öreg asszony nem vén asszony, Még akkor sem, ha mindjárt — kilenczven éves. Foy Jamesnének hívják Newyorkban azt a tisztés matróznát, aki férje halála után nagyszabású fűzőgyárnak és sok milliónak lett kisé nagyon magára hagyott árva tulajdonosa. Nemrégiben, hogy szomoruan szokott gyalogsétáját tette, egy kiálló kődarabban megbotlott és elesett. Egy épen arra tartó Hurd Ernő nevű diák rögtön odasietett, felemelte és szívélyesen támogatva, lakására vitte. Itt aztán a kilenczven éves milliomosné, aki mellesleg nem látszik többnek hatvan évesnél, kikérdezte az ifjú élete sorsáról. Mikor megtudta, hogy leczkeadásból élő egyetemi hallgató, azzal az ígérettel bocsátotta el, hogy érdeklődni fog iránta. Ugy is lett. Előbb kinevezte titkárának majd jegyések lettek, aztán megesküdték.

Hogyan gyakorlatoznak a japán tiszték? A Jalu-menti és Kincsaunál történt útközetekben igen sok japán tiszt esett el. De feltűnt, hogy a vezető tiszték eleste után a rangban utánnuk következő altiszték meglepő lélekjelenléttel és ügyességgel vették át a parancsnokságot. Ennek magyarázata az, hogy a japán hadgyakorlatok alatt a vezető tiszték igen gyakran váratlanul táviratot kapnak, amelyben csak ez áll: »Őn meghalt.« Ezzel a parancsnok félreáll és a közvetlenül utána következő veszi át a vezényletet. Tábornokok helyébe ezredesek lépnek, ezredesek helyébe őrnagyok, kapitány helyébe hadnagy, hadnagyéba altiszt lép és a közkatona káplárrá lép elő. Ha az ilyen váratlanul előléptetett tiszt lélekjelenlétről és ügyességről tesz tanúságot, úgy előterjesztik, hogy a legközelebbi kinevezéseknél valóságos előléptetésben legyen részük.

Kirabolt kripta. A-hunyadmegyei Hondoi községben eddig ismeretlen tettesek párját riktó vakmerőséggel rabolták ki a gör. kel. temetőben levő Pipos család sirboltját. A rablók kiásva a kripta kőbejárátát, a kripta belsejébe hatoltak s ott a volt Zarándvármegye főispánja nejének koporsóját felfeszítették s a benne levő ékszereket ellopták. A vizsgálatot nagyon megnehezítette az a körülmény, hogy az elloptott ékszerek mennyisége és minősége a család jelenleg élő tagjai előtt ismeretlen.

Kisázsában hir szerint, megisméltődtek az 1894. évi keresztyén mészárlások. E szerint Sasun vidékén öt ezer örmény keresztyént mészárláltak le a törökök.

Hamis egy koronások. Kolozsváron nagyon sok hamis egy koronás van forgalomba. A rossz pénz nagyon gyorsan terjed, jó lesz azért másutt is megvizsgálni az egy koronásokat.

Helyreigazítás. A Vasárnap 24. száma június 2-rol van keltezve, holott június 12-én jelent meg. Nyomatáskor az egyes szám kicsuszott a kettős elől. Emlékeztetnek okáért jegyezzük meg ezeket.